

Phân tích truyện Chiếc thuyền ngoài xa - Nguyễn Minh Châu

Tổng hợp tham khảo những bài văn hay nhất Phân tích tác phẩm truyện ngắn Chiếc thuyền ngoài xa của Nguyễn Minh Châu

Đề bài: Phân tích truyện ngắn *Chiếc thuyền ngoài xa* - Nguyễn Minh Châu

Bài làm:

Top 2 bài văn mẫu tuyển chọn dành cho học sinh tham khảo

Bài số 1:

Nguyễn Minh Châu là một trong những cây văn viết văn xuôi giàu chất thơ và đậm sâu chất triết lý. Trong đó, “chiếc thuyền ngoài xa” là một trong những sáng tác mang hơi hướng nghệ thuật của Nguyễn Minh Châu mà qua đó ông còn thể hiện được nhiều triết lý, ý nghĩa qua những hình ảnh nhỏ.

“Chiếc thuyền ngoài xa” là một tác phẩm có tình huống truyện rất độc đáo. Nó được thể hiện qua những phát hiện chân thực của nhân vật Phùng. Tình huống truyện đầy bất ngờ và chứa nhiều câu chuyện mà qua đó tạo bước ngoặt trong nhận thức của nhân vật về nghệ thuật và cuộc sống.

Phát hiện đầu tiên dưới con mắt của nghệ sĩ nhiếp ảnh Phùng là một bức tranh thiên nhiên hoàn mỹ. Sau một tuần kiên nhẫn phục kích làm việc nhưng Phùng vẫn chưa chụp được một bức ảnh ưng ý thì trong một buổi sáng sương mù, lác đác mấy hạt mưa Phùng đã có dịp ghi lại những cảnh đẹp thiên nhiên chân thực. Đó là hình ảnh một chiếc thuyền lưới vó, đó là bầu sương mù trắng như sữa và có vài bóng người... Những hình ảnh hiện lên vô cùng đơn giản và bình dị. Dường như tác giả rất dụng công trong việc tỉ mỉ điều khiển đội quân ngôn ngữ của mình. Qua đó thấy được sự tài hoa của ngòi bút Nguyễn Minh Châu trong việc tả cảnh cùng với việc sử dụng nghệ thuật so sánh đầy tài ba, từ láy có giá trị gợi hình rất cao giúp nhà văn chạm khắc được một bức tranh bằng ngôn ngữ tuyệt mỹ, chân thực và sinh động. Dường như ngòi bút Nguyễn Minh Châu còn đang tranh tài với tạo hóa để rồi ngoại cảnh kia hóa thân trong những trang văn rất đẹp của Nguyễn Minh Châu. Đây cũng là niềm vui, sự hứng khởi của nhân vật Phùng sau những ngày rông rã chưa tìm được những chi tiết đắt giá, bức ảnh mà mình ưng ý. Có lẽ vì thế mà khiến anh bấm máy liên tục để ghi lại khoảnh khắc hạnh phúc, đẹp rạng rỡ này của thiên nhiên.

Sau bức tranh thiên nhiên hiện rạng rỡ ấy thì cũng là khi nhân vật Phùng tiếp tục phát hiện ra đằng sau nó là một bức tranh cuộc sống đầy nghịch lý. Lúc này, nhân vật Phùng đứng với cự ly gần hơn nên có thể nhìn rõ được hình ảnh người phụ nữ trạc ngoài 40 tuổi, cao lớn, thô kệch, mệt mỏi sau một đêm thức trắng. Còn người đàn ông kia với tấm lưng rộng và cong như một chiếc thuyền, chân đi hình chữ bát... Một hình ảnh hiện lên không có tính thẩm mỹ với sự thật trần trụi của cuộc sống hiện tại. Với những hình ảnh này nó đối lập hoàn toàn ngược lại với bức tranh tuyệt bích mà trước đây nhân vật Phùng đã phát hiện.

Phân tích truyện Chiếc thuyền ngoài xa - Nguyễn Minh Châu

Đoạn văn miêu tả hành động cục súc mà người đàn ông vừa đánh vừa nguyên rủa người đàn bà. Trái lại, người đàn bà kia không có ý thức phản kháng mà cam chịu và không hề chống trả. Chưa dừng ở đó, tiếp tục hành động tát vào mặt những đứa trẻ. Đây đều là những hình ảnh xấu xí, phi nhân tính, phi đạo đức của cuộc sống và để lại nhiều ngỡ ngàng cho nhân vật Phùng. Anh không chỉ ngạc nhiên, giận dữ còn tỏ thái độ bất bình, ”vứt chiếc máy ảnh xuống đất định ngăn cản”... Nhưng chưa kịp thực hiện thì anh đã bị Phác lao tới ngăn cản. Qua đó, thấy được ở Phùng không chỉ là người nghệ sĩ yêu cái đẹp mà anh còn thể hiện là người dám lên án cái xấu, ngăn chặn cái xấu lại. Cũng chính những phát hiện đắt giá của nhân vật Phùng qua bức tranh cuộc sống đầy nghịch lý ấy mà Nguyễn Minh Châu cũng thể hiện được thông điệp đó là: Đằng sau cái đẹp không phải bao giờ cũng là cái thiện, cái đạo đức mà có cả những xấu xa, bất công. Và để có những phát hiện đầy đủ nhất thì người nghệ sĩ phải khám phá về mọi mặt để hiểu và trân trọng những thứ chân thực ở cuộc sống.

Từ những phát hiện ấy mà Nguyễn Minh Châu còn hé mở và gieo vào lòng người đọc những nội dung mang tính triết lý hơn qua cảnh người đàn ông bạo hành những đứa trẻ nhỏ. Đó là một vấn đề rất đáng được quan tâm và là chi tiết đắt giá của toàn bài. Vấn đề bạo lực gia đình dường như vẫn còn nhen nhóm trong lòng tác giả. Thông qua tác phẩm, Nguyễn Minh Châu cũng thể hiện thông điệp của cuộc sống. Tác giả lên án thói vũ phu, tàn bạo của người đàn ông và ca ngợi tình mẫu tử thiêng liêng, lên tiếng bảo vệ cuộc sống tuwng lai cho những đứa trẻ khi phải sống trong cảnh bạo lực.

Bài số 2:

Nguyễn Minh Châu là người mở đường tinh anh cho thời kì đổi mới. Cả đời ông cầm bút lúc nào cũng trăn trở về số phận của con người và trách nhiệm của người nghệ sĩ với những số phận ấy. Sau thập kỉ 80 với tài năng của mình Nguyễn Minh Châu đã trở thành một người tiên phong cho văn học thời kì đổi mới. Trong giai đoạn này ông khám phá con người trong cuộc đời mưu sinh và , trong hành trình nhọc nhằn kiếm tìm hạnh phúc. Tiêu biểu cho những kiếm tìm đề tài và trách nhiệm của người nghệ sĩ là tác phẩm chiếc thuyền ngoài xa.

Chiếc thuyền ngoài xa được viết vào tháng 8/ 1983, tác phẩm ra đời trong một hoàn cảnh lịch sử xã hội đặc biệt. Cuộc kháng chiến chống Mỹ kết thúc, đất nước thống nhất trong nền độc lập, nhiều vấn đề của cuộc sống trước đây do hoàn cảnh của chiến tranh chưa được đặt ra. Tác phẩm ra đời như một tất yếu khách quan, văn học phải đổi mới do những tác động của đời sống chính trị kinh tế văn hóa xã hội.

Trước hết tác phẩm mở đầu bằng một bức tranh tuyệt đẹp với người nghệ sĩ Phùng. Đây là một tình huống truyện nhận thức mang tính khám phá mà qua đó ta thấy được biết bao nhiêu là điều trong cuộc sống này. Trong bộ lịch năm ấy cấp trên có giao cho Phùng đi chụp một bức ảnh thuyền và biển. Chính vì thế mà Phùng có cơ hội được đi thực tế tại vùng biển kia nơi có người bạn của mình ở đó. Khi đến đây anh bắt gặp một bức tranh

Phân tích truyện Chiếc thuyền ngoài xa - Nguyễn Minh Châu

tuyệt đẹp đó là hình ảnh của thuyền và biển trong sương sớm. Nhưng trong bức tranh ấy Phùng lại tìm ra hai phát hiện.

Phát hiện thứ nhất là khung cảnh thiên nhiên hoàn mỹ. Người nghệ sĩ Phùng phát hiện ra một vẻ đẹp trên mặt biển mờ sương. Đó là cảnh thuyền và biển. Cảnh tượng ấy khiến cho người nghệ sĩ cảm thấy may mắn và hạnh phúc khi được chứng kiến một bức tranh tuyệt vời đến như vậy. Nó giống như “một bức tranh mực tàu của một họa sĩ thời cổ”. “Mũi thuyền in một nét mơ hồ lòe nhòe ...chiếu vào”. Vài bóng người lớn lẫn trẻ con đang dần tiến vào bờ. Toàn bộ khung cảnh từ đường nét đến màu sắc ánh sáng đều hài hòa với nhau làm nên một vẻ đẹp toàn bích. Tác giả gọi đó là cảnh “đắt” trời cho, vẻ đẹp mà trong cuộc đời diễm phúc lắm may ra bắt gặp được một lần. Nghệ sĩ Phùng tự nhận ra rằng cái đẹp chính là đạo đức. Trước bức tranh mực tàu ấy Phùng cảm thấy bối rối trong tim anh như có cái gì đang bóp chặt lấy. Đó là khoảnh khắc trong ngần của cuộc đời. Anh nhanh chóng nhắc máy ảnh lên và chụp lại khoảnh khắc ấy. Phải chăng cái đẹp đã thanh lọc tâm hồn anh?

Thế nhưng cảnh càng đẹp bao nhiêu thì thực tế cuộc sống lại đen tối bấy nhiêu. Đó chính là phát hiện thứ hai của Phùng trước khung cảnh tuyệt vời ấy. Hiện thực nghiệt ngã của con người với số phận bất hạnh của những con người nơi đây đặc biệt là người đàn bà hàng chài hiện lên. Bước ra chiếc thuyền ngư phủ đẹp như mơ ấy là người phụ nữ xấu xí và người đàn ông hung dữ. Chính khuôn mặt nét người của họ đã nói lên phần nào cái cuộc sống khổ cực mà họ phải chịu. Người đàn bà ấy mặt thì đỏ đã quần áo thì bạc phếch như bao nhiêu sương gió nắng mưa của đất trời chiếu thẳng vào người đàn bà ấy vậy. Còn người đàn ông thì cũng chẳng hơn gì. Ông ta đi chân chữ bát và có vẻ rất hung dữ. Một cảnh tượng diễn ra khiến cho nghệ sĩ Phùng không thể nào tin vào mắt mình và cái cảnh đẹp kia bỗng chốc biến thành một hình ảnh vô cùng thậm tệ. Hai con người khổ sở ấy đi vào phía bãi xe tăng hỏng và thật bất ngờ trước cảnh tượng ấy. Người đàn ông rút thắt lưng ra đánh tới tấp vào mặt người đàn ông khốn khổ kia. Phùng như không tin vào mắt mình. Khi ấy một thằng bé tên Phác chính là con của hai người ấy nhảy lên đánh vào mặt bố mình. Nó thậm chí còn muốn giết ông ta. Thế rồi nó bị bố tát cho một cái và ông ta bỏ ra ngoài thuyền trước. Những giọt nước mắt của người đàn bà hàng chài nhỏ xuống lấp đầy những nốt đỏ chằng chịt kia.

Với hai phát hiện ấy Phùng chợt nhận ra rằng cuộc đời không đơn giản xoay một chiều mà chứa nhiều nghịch lý ngang trái. Cuộc sống luôn tồn tại những mặt đối lập, đẹp và xấu thiện và ác. Ở đây nhà văn khẳng định đừng nhầm lẫn hiện tượng với bản chất, hình thức bên ngoài với nội dung bên trong. Khi nhìn nhận đánh giá cuộc đời thì phải có cái nhìn đa chiều nhiều phía.

Chứng kiến cảnh ấy Phùng về nói với người bạn mình và hăng hái muốn chính quyền địa phương giải quyết vấn đề cho người phụ nữ ấy. Phùng và Đẩu đều có ý tốt mong cho người phụ nữ ấy thoát khỏi người chồng vũ phu. Người đàn bà hàng chài đến tòa án huyện theo lời mời. ban đầu chị tỏ ra rất sợ hãi khép nép sau khi nghe những phân tích và

Phân tích truyện Chiếc thuyền ngoài xa - Nguyễn Minh Châu

sự giúp đỡ của Đầu thì chị bỗng bình tĩnh và thay đổi cách xưng hô không còn khép nép nữa mà nói ra những tâm sự những suy nghĩ của bản thân mình. Chính vì thế mà Đầu và Phùng như mở ra cho mình biết bao nhiêu điều chưa biết trong cuộc sống này.

Người đàn bà kể lại rằng cuộc đời mình. Trước khi thì bà cũng là một người con nhà khá giả thế nhưng sau một trận thủy đậu làm cho bà đổ hết mặt không ai thêm lấy bà. Khi ấy ông chồng của bà lại là người làm vườn. Bố mẹ mất đi người đàn ông ấy đã cứu vớt cuộc đời của bà chính vì thế mà bà bị đánh đập nhưng cũng không nỡ bỏ người chồng đồng thời cũng là ân nhân của mình. Hiện giờ cuộc sống của bà khổ về cả vật chất lẫn tinh thần.

Gia đình bà sống cùng nhau trên một con thuyền nhỏ. Con thuyền ấy vừa là phương tiện kiếm sống lại vừa chính là nhà của gia đình bà. Về tinh thần thì bà thường xuyên bị đánh đập, ba ngày một trận nhẹ năm ngày một trận nặng. Thế nhưng bà lại không hề chống lại chồng mình. Bà coi một việc bị đánh là một chuyện đương nhiên. Khi nghe những lời khuyên của Đầu và Phùng thì bà biết lòng tốt của họ nhưng bà không thể bỏ chồng được vì người chồng là chỗ dựa tinh thần lớn nhất của gia đình nhất là khi phong ba bão táp. Người đàn bà cần chồng vì còn phải nuôi những đứa con kia. Và hơn nữa trên thuyền cũng có những lúc gia đình hạnh phúc vui vẻ. Bà cho đẻ nhiều con là cái tội của mình. Từ đó cho thấy bà tuy là một người phụ nữ không học hành nhưng lại có một trái tim nhân hậu tiêu biểu cho nét đẹp tâm hồn của người phụ nữ Việt nam. Bà chấp nhận hi sinh để sống cho các con cho chồng mình. Muốn để cho chồng được hả cơn giận và lại chính cuộc sống nghèo khổ kia đã làm người chồng như thế chứ ngày xưa ông ta vốn là một người rất hiền lành. Qua đó ta cũng thấy được cuộc sống làm cho con người ta thay đổi rất nhiều.

Trước những lễ ấy thoát đầu Đầu và Phùng nghiêm nghị thấy bất bình nhưng về sau thì như vỡ lẽ ra nhiều điều. Cuộc sống này không chỉ sống cho riêng mình hay nó vốn là cái mình nhìn thấy trên bề nổi mà nó là phần chìm bên trong câu chuyện kia. Đó mới là cái giá trị đích thực của cuộc sống này. Từ một người đàn bà nhút nhát sợ hãi người đàn bà trở nên sâu sắc làm cho hai người đành phải để người phụ nữ ấy về với gia đình mình.

Câu chuyện kết thúc khi tám lịch năm ấy trong bức tranh thuyền và biển Phùng lại thấy một màu hồng nhỏ trong bức ảnh đen trắng ấy. Phải chăng đó chính là người phụ nữ hàng chài kia, bà hiện lên với vẻ đẹp của một tâm hồn chịu thương chịu khó hi sinh cho con mình. Tóm lại qua tác phẩm Nguyễn Minh Châu gửi đến thông điệp rằng phải nhìn mọi thứ theo đa chiều chứ không nên nhìn mọi thứ một phía. Đồng thời cần phải chống lại nạn bạo lực gia đình.